

Sygn. akt II Ka 18/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący SSO Wiesław Oryl

Protokolant Justyna Zaorska

w obecności starszego inspektora Państwowej Inspekcji Pracy E. K.

po rozpoznaniu w dniu 12 lutego 2014 r.

sprawy M. M.

obwinionego z art. 282 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy (Dz. U. z 1998 r. nr 21, poz. 94 ze zm. oraz z 2011 r., nr 232, poz.1378) w zw. z art. 282 § 1 pkt 1 w zw. z art. 94 pkt 5, art. 85 § 1 i § 4, art. 86 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy (Dz. U. z 1998 r. nr 21, poz. 94 ze zm. oraz z 2011 r. nr 232, poz.1378) w zw. z art. 30 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 nr 97, poz. 674 ze zmianami oraz z 2011 r. nr 205 poz. 1206) i inne

na skutek apelacji, wniesionej przez oskarżyciela publicznego – Państwowej Inspekcji Pracy

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostrowi Mazowieckiej

z dnia 27maja 2013 r. sygn. akt. II W 562/12

Zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy.

Wydatkami za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt II Ka 18/14

UZASADNIENIE

M. M. został obwiniony o to że:

1) będąc odpowiedzialnym - organem prowadzącym dla podległego mu Dyrektora Szkoły Podstawowej w K. S., K. (...) (...)-(...) B., R. K. nie wypłacił mu w wymaganym prawem terminie wynagrodzenia wraz z dodatkiem tytułem wykonywanej w godzinach ponadwymiarowych (z godzin łączonych) za miesiąc pracy maj 2012 r. tj. od dnia 01.06.2012 r. do dnia 26.07.2012 r., w kwocie 239,58zł

tj. za wykroczenie z art. 282§1 pkt 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998r nr 21, poz.94 ze zm. oraz z 2011 r. nr 232, poz. 1378) w związku z art. 282§1 pkt 1 w zw. z art. 94 pkt 5, art. 85§1 i § 4, art. 86§1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 za zmianami oraz z 2011r. nr 232, poz. 1378) w zw. z art. 30 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006r. nr 97, poz. 674 ze zmianami oraz z 2011r. nr 205 poz.1206),

2) będąc odpowiedzialnym - organem prowadzącym dla podległego mu Dyrektora Szkoły Podstawowej w K. S. K. (...) (...)-(...) B. R. K., nie wypłacił mu wynagrodzenia wraz z dodatkiem, tytułem pracy wykonywanej w godzinach ponadwymiarowych (tzw. godzin z zastępstw) za miesiące pracy:

-za maj 2012r.- 41 godzin tj. od dnia 01.06.2012r. do dnia 30.08.2012r.,

-za czerwiec 2012r. -13 godzin, od dnia 01.07.2012r. do dnia 03.08.2012r.

tj. za wykroczenie z art. 282§1 pkt 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. nr 21, poz. 94 ze zmianami oraz z 2011r. nr 232, poz. 1378) w zw. z art. 282§1 pkt 1 w zw. z art. 94 pkt 5, art. 85 § 1 i § 4, art. 86 §1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998r nr 21, poz. 94 ze zmianami oraz z 2011r. nr 232, poz. 1378), w zw. z art. 30 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. nr 97 poz. 674 ze zmianami oraz z 2011r. nr 205, poz.1206),

3) będąc odpowiedzialnym - organem prowadzącym dla podległego mu Dyrektora Szkoły Podstawowej w K. S., K. (...) (...)-(...) B., R. K., dopuszczał go do pracy na zajmowanym stanowisku pracy, bez wymaganego prawem szkolenia wstępnego instruktazu stanowiskowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, w okresie od dnia 08.02.2007.r do dnia 03.08.2012r. tj. za wykroczenie m art. 283§1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998r. nr 21, poz. 94 ze zmianami oraz z 2011r. nr 232, poz. 1378) w związku z art. 283 § 1 w zw. z art. 237⁽³⁾§ 1 i § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. nr 21, poz. 94 ze zmianami oraz z 2011r. nr 232, poz. 1378), §2, §6, §8 pkt 2, §9 pkt 2, §11 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. nr 180, poz. 1860 ze zmianami oraz z 2007 r., nr 196, poz. 1420).

Sąd Rejonowy w Ostrowi Mazowieckiej wyrokiem z dnia 27 maja 2013 r. w sprawie II W 562/12 uznał obwinionego M. M. winnym popełnienia zarzucanego mu wykroczenia opisanego w punkcie 1 wniosku o ukaranie tj. z art. 282§1 pkt 1 w zw. z art. 94 pkt 5 w zw. z art. 85§1 i 4 w zw. z art. 86§1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r., Nr 21, poz. 94 z późn. zm.) w zw. z art. 30 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 Karta Nauczyciela (Dz. U. tj. z 2006 r. nr 97, poz. 674 z późn. zm.) i na podstawie art. 39§1 k.w. odstąpił od wymierzenia mu kary.

Obwinionego M. M. uniewinnił od zarzutu popełnienia wykroczenia z pkt 2 wniosku o ukaranie tj. z art. 282 §1 k.p. w zw. z art. 94 pkt 5, art. 85§1 i 4 i art. 86§1 k.p. w zw. z art. 30 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. tj. z 2006r. nr 97, poz. 674 z późn.zm.). Sąd Rejonowy uniewinnił obwinionego M. M. od zarzutu popełnienia wykroczenia z pkt 3 wniosku o ukaranie tj. z art. 283§1 w zw. z art. 237³ §1 i §2 k.p. w z. z § 2,6,8 pkt 2, §9 pkt 2, §11 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. nr 180, poz. 1860 ze zm.).

Ponadto Sąd Rejonowy obciążył obwinionego kosztami postępowania w 1/3 tj. zryczałtowanymi wydatkami w kwocie 35 zł, w pozostałym zakresie przejął je na rachunek Skarbu Państwa. Nadto zasądził od Skarbu Państwa na rzecz obwinionego M. M. kwotę 192 zł (sto dziewięćdziesiąt dwa złote) tytułem zwrotu kosztów obrony.

Powyższy wyrok w całości został zaskarżony przez oskarżyciela publicznego - Państwową Inspekcja Pracy. Skarżący zarzucił orzeczeniu:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art.282 § 1 pkt. 1, oraz art. 283 §1 ustawy Kodeks pracy, art. 30 ust. 1 pkt. 3 ustawy Karta Nauczyciela,
2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia uniewinniającego.

W odpowiedzi na apelację obrońca obwinionego M. M. wniósł o utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku w całości oraz o zasądzenie kosztów obrony na rzecz obwinionego zgodnie z normami przypisanymi.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja oskarżyciela publicznego nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie sądu odwoławczego Sąd I instancji w pełni prawidłowo ustalił stan faktyczny, wywodząc logiczne wnioski z właściwie przeprowadzonej oceny wszystkich dowodów zebranych w sprawie. Nie dopuścił się Sąd Rejonowy ani zarzucanej apelacją obrazy przepisów prawa materialnego, ani zarzucanego błędu w ustaleniach faktycznych, mających wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

Przechodząc do zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych i w konsekwencji uniewinnienia M. M. od wykroczenia z pkt 2 i 3 wniosku o ukaranie podkreślić należy, iż ustalenia poczynione przez Sąd Rejonowy nie wykazują błędów natury faktycznej lub logicznej czyli błędów rozumowania i wnioskowania albo sprzeczności z doświadczeniem życiowym lub wskazaniem wiedzy. Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny i wyciągnął z niego prawidłowe wnioski, dał wiarę dowodom przekonującym, a odmówił jej dowodom nieprzekonywującym, oparł się na faktach udowodnionych i nie pominął twierdzeń dowodowych mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Przypomnieć należy, że zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku nie może sprowadzać się tylko do samej odmiennej oceny materiału dowodowego, lecz powinien polegać na wykazaniu, jakich uchybień w świetle wskazań wiedzy oraz doświadczenia życiowego dopuścił się sąd w dokonanej przez siebie ocenie materiału dowodowego. Apelacja oskarżyciela publicznego, zdaniem Sądu Okręgowego, takich uchybień nie wykazała.

Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił, iż wstrzymanie zapłaty wynagrodzenia R. K. z tytułu godzin ponadwymiarowych z zastępstw za maj i czerwiec 2012 r. było uzasadnione. Słusznie uznał Sąd I instancji, że faktyczne przeprowadzenie 41 zajęć lekcyjnych w ramach tzw. zastępstw mogło wzbudzić poważne wątpliwości organu prowadzącego – Burmistrza Gminy B.. Materiał zgromadzony w sprawie w szczególności wyjaśnienia obwinionego, potwierdzone zeznaniami świadków G. B., K. Ś., J. K., T. S. oraz zapisami w dziennikach lekcyjnych wskazywał, że dyrektor szkoły R. K. prowadził zajęcia lekcyjne w kilku klasach jednocześnie. Ponadto trafnie wskazano, że R. K. jako dyrektor szkoły, na ewentualne zastępstwa lekcyjne, powinien uzyskać zgodę organu prowadzącego. W świetle powyższego obwiniony miał podstawę, aby kwestionować zasadność żądanego przez dyrektora szkoły wynagrodzenia dodatkowego z tytułu zastępstw. Zeznania świadka R. K. nie były w stanie podważyć prawidłowości dokonanej przez Sąd I instancji stanu faktycznego sprawy. W ocenie Sądu Okręgowego powoływana przez apelującego okoliczność, iż obwiniony we wcześniejszym okresie tj. od stycznia do kwietnia 2014 r. nie kwestionował wypłaty R. K. dodatkowego wynagrodzenia z tytułu zastępstw nie oznacza, że wynagrodzenie za kolejny miesiąc było bezspornie należne i powinno zostać wypłacone. Sąd Okręgowy w pełni aprobuje pogląd wyrażony w uzasadnieniu Sądu Rejonowego, że kwestia wypłaty za godziny ponadwymiarowe za maj – czerwiec 2012 r. R. K. wymaga dokonania odpowiednich wyjaśnień w drodze procesu cywilnego, a nie w postępowaniu w sprawach o wykroczenia.

Sąd Okręgowy nie dopatrył się też żadnych błędów natury faktycznej czy logicznej ustalając, że M. M. obejmując pełnienie funkcji Burmistrza Gminy B. w dniu 7 grudnia 2010 roku zastał określony stan rzeczy tj. dopuszczenie do pracy bez wymaganego prawem szkolenia wstępnego, instruktażu stanowiskowego w zakresie BHP dyrektora szkoły R. K. przez swojego poprzednika. Należało bowiem mieć na uwadze, że funkcje dyrektora R. K. objął w dniu 1 września 2007 r., a więc przed powołaniem obwinionego na stanowisko Burmistrza Gminy B.. Słusznie Sąd Rejonowy ustalił, że obwiniony mógł w tej sytuacji uznać, że wszelkie formalności dotyczące powołania na stanowisko Dyrektora zostały wykonane wcześniej, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi. Sąd Okręgowy podziela dokonaną przez Sąd Rejonowy wykładnię pojęcia szkolenia wstępnego. Zgodnie z nią, realizacja szkolenia wstępnego musi nastąpić przed dopuszczeniem pracownika do pracy. Powołane przez apelującego argumenty zmierzające do wykazania odmiennego rozumienia owego pojęcia są, zdaniem Sądu Odwoławczego, niezasadne. W świetle powyższego to na poprzedniku obwinionego na stanowisku Burmistrza ciążył obowiązek przeprowadzenia instruktażu stanowiskowego przed dopuszczeniem R. K. do pełnienia funkcji dyrektora szkoły.

Przed dokonaniem analizy zawartych w apelacji zarzutów naruszania prawa materialnego wskazać należy, że zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego obraza prawa materialnego ma miejsce jedynie wówczas, gdy stan faktyczny został w orzeczeniu prawidłowo ustalony i do niego nie zastosowano właściwego przepisu. Natomiast nie ma takiej obrazy, kiedy wadliwość orzeczenia w tym zakresie jest wynikiem błędnych ustaleń, przyjętych za jego podstawę.

Innymi słowy, naruszenie prawa materialnego polega na jego wadliwym zastosowaniu (lub niezastosowaniu) w orzeczeniu, które oparte jest na trafnych i niekwestionowanych ustaleniach faktycznych. Nie można więc zasadnie stawiać zarzutu rzekomego naruszenia prawa materialnego, gdy wadliwość orzeczenia ma polegać, jak to wynika z wywodów skarżącego, na błędnych ustaleniach przyjętych za podstawę orzeczenia (postanowienie SN z dnia 15 marca 2013 r., V KK 368/12).

Na uwzględnienie nie zasługiwały podniesione w apelacji zarzuty naruszenia prawa materialnego, a mianowicie art. 282 § 1 pkt 1 k.p. Przepis ten przewiduje odpowiedzialność za wykroczenie tej osoby, która wbrew obowiązkowi nie wypłaca w ustalonym terminie wynagrodzenia za pracę lub innego świadczenia przysługującego pracownikowi albo uprawnionemu do tego świadczenia członkowi rodziny pracownika wysokość tego wynagrodzenia lub świadczenia bezpodstawnie obniża albo dokonuje bezpodstawnych potrąceń. Należy podkreślić, iż dla ustalenia odpowiedzialności pracodawcy na podstawie tego przepisu konieczne jest przypisanie mu winy chociażby nieumyślnej (art. 5 k.w.), a więc ustalenie, że sprawca ma zamiar popełnienia czynu zabronionego, tj. chce go popełnić albo przewidując możliwość jego popełnienia na to się godzi lub też, gdy sprawca nie mając zamiaru jego popełnienia, popełnia je jednak na skutek niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, mimo że możliwość popełnienia tego czynu przewidywał albo mógł przewidzieć (art. 6 § 1 i 2 k.w.). Wobec powyższego dla przypisania odpowiedzialności za wykroczenie z art. 282 § 1 pkt 1 k.p. nie wystarczy więc samo formalne ustalenie, że sprawca nie wykonał obowiązku pracodawcy polegającego na wypłacie wynagrodzenia za pracę czy też, jak w niniejszej sprawie, dodatkowego wynagrodzenia tytułem pracy wykonywanej w godzinach ponadwymiarowych z zastępstwa.

Odnosząc się do pierwszego z zarzutów wskazanych we wniosku o ukaranie stwierdzić należy, że Sąd Rejonowy prawidłowo uznał sprawstwo obwinionego M. M.. Również trafnie ocenił okoliczności, które stanowiły przyczynę zwłoki w wypłacie należnego wynagrodzenia. Nie sposób bowiem dopatrzeć się w działaniu obwinionego złej woli i zamierzonego działania, a wręcz przeciwnie zgromadzony materiał dowodowy pozwalał na uznanie, że nastąpiło to z zaistniałej pomyłki podległego mu pracownika. Sąd odwoławczy podziela przyjętą w zakresie tego czynu formę winy obwinionego M. M. – działanie nieumyślne w formie niedbalstwa. Słusznie uznał Sąd Rejonowy, że istniały podstawy do odstąpienia od wymierzenia obwinionemu kary za ten czyn.

Sąd Rejonowy nie dopuścił się obrazy prawa materialnego a mianowicie art. 282 § 2 k.p. oraz art. 30 ust 1 pkt 3 Karty Nauczyciela przy ocenie drugiego z postawionych we wniosku o ukaranie zarzutów. W ocenie Sądu Okręgowego słusznie uznano, że obwiniony swoim zachowaniem nie wyczerpał znamion zarzuconego mu wykroczenia. Nie ma racji skarżący wskazując, że R. K. bezspornie przysługiwało wynagrodzenie tytułem wykonanych przez niego tzw. zastępstw, gdyż praca została faktycznie wykonana. Dokonane ustalenia w sprawie jasno wskazują, że przeprowadzenie zastępstw zajęć lekcyjnych, za które pokrzywdzony domagał się dodatkowego wynagrodzenia stanowiło okoliczność sporną. Słusznie Sąd Rejonowy uznał, że zasadność wypłaty tego wynagrodzenia powinna zostać zbadana w procesie cywilnym. W związku z tym nie można przyjąć, że obwiniony, nie wypłacając R. K. tego składnika wynagrodzenia w okresie wskazanym we wniosku o ukaranie, działał umyślnie czy nawet nieumyślnie. Do czasu bowiem rozstrzygnięcia zasadności wypłaty przedmiotowego wynagrodzenia nie można przypisać zachowaniu obwinionego cech zawinienia a więc tym samym obarczać go odpowiedzialnością za to wykroczenie.

Na aprobatę Sądu Okręgowego nie zasługiwał również zarzut naruszania art. 283 § 1 k.p. Sąd I instancji prawidłowo uznał, że obwiniony swoim zachowaniem nie wyczerpał znamion wskazanego wykroczenia. Odpowiedzialność za powyższe przewinienie ponosi bowiem osoba odpowiedzialna za stan bezpieczeństwa i higieny pracy albo kierująca pracownikami lub innymi osobami fizycznymi, która nie przestrzega przepisów lub zasad bezpieczeństwa i higieny pracy. Obowiązek przeszkolenia pracownika przed dopuszczeniem do pracy znajduje umocowanie w przepisach art. 237³ § 1 i 2 k.p. Wynika z nich, że nie wolno dopuścić pracownika do pracy, do której wykonywania nie posiada on wymaganych kwalifikacji lub potrzebnych umiejętności, a także dostatecznej znajomości przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy. Pracodawca jest obowiązany zapewnić przeszkolenie pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przed dopuszczeniem go do pracy oraz prowadzenie okresowych szkoleń w tym

zakresie. Mając na względzie zgromadzone dowody i ustalony na ich podstawie stan faktyczny, Sąd orzekający w sposób prawidłowy uznał, że nie dają one podstawy do ukarania obwinionego za zarzucany mu czyn.

Reasumując stwierdzić należy, iż apelacja obwinionego nie przedstawia argumentów o takiej randze i znaczeniu, które podważałyby prawidłowość poczynionych przez sąd I instancji ustaleń faktycznych. Dlatego też, zaskarżony wyrok należało utrzymać w mocy, o czym Sąd odwoławczy orzekł na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.w.

O kosztach za postępowanie odwoławcze Sąd orzekł na podstawie art. 636 k.p.k. i art. 119 k.p.w., obciążając wydatkami za postępowanie odwoławcze Skarb Państwa. Jednocześnie Sąd nie uwzględnił wniosku obrońcy o zasądzenie na rzecz obwinionego kosztów obrony według norm przypisanych. Podnieść należy, iż M. M. nie został uniewinniony od wszystkich stawianych zarzutów. Tym samym norma zawarta w art. 632 pkt 2 k.p.k. nie została spełniona.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak na wstępie.